

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetni dűi:
Égész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllő-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEII.

A IV. országos gazdakongresszus változtatott programja.

Szeptember hó 24-én d. e. 10 órakor az alakuló ülés megnyitása a kongresszust rendező végrehajtóbizottság elnöke által, az ünnepélyek csarnokának dísztermében. *Tárgyai:* a) jegyzőkönyvvezetők kinevezése, b) elnök választása, c) a díszelnök felkérésére bizottság választása, d) két alelnök választása, kik egyttal szakosztályi elnökök is, e) kongresszusi titkár választása, f) a választott elnök üdvözlő a díszelnököt és felkéri a kongresszus ünnepélyes megnyitására, g) a kongresszus ünnepélyes megnyitása a díszelnök által. h) A gazdasági egyesületek monografijának átújítása a földművelésügyi miniszternek. i) Titkári jelentés a jelenlétezt tagokról s a kongresszus pénzügyéről, j) jegyzőkönyvvezetők kinevezése. A megnyitót követőleg a szakosztályok ülésének. *Szeptember hó 25-én* délelőtt 11 órakor *csütörtök* az ünnepélyek csarnokának kis üléstermében (I. emelet) a kongresszus elnöke elnöklote alatt. *Tárgyai:* a) jegyzőkönyvvezetők kinevezése, b) a nemzetközi gazdakongresszus eredménye, c) szakosztályi jelentések tárgyalása, d) a szövetséges gazdasági egyesületek megalakulása s a határozatok végrehajtása ügyében intézkedés, e) jegyzőkönyvvezetők kinevezése, f) a kongresszus bekezesítése. Az ülésen szólanı szándékozők magukat a jegyzőkönyvvezetőknél előjegyeztesítik és csak előjegyezésük sorsrendjében nyerneket jogot a felszólalásra. Egy tárgyhöz csak egyszer lehet szólanı s ily felszólalás tíz percznél hosszabb ideig nem tarthat. *A szakosztályok ülésai:* I. *szakosztály:* (szept. 24-én az ünnepélyek csarnokának dísztermében a megnyitót követőleg ülésezik mindaddig, míg munkálatával el nem készül). *Tárgyai:* 1. A gazd. egyesületek szövetsége, előadó *Rubincz* Gyula. 2. A megyei gazdasági egyesületek, mint mezőgazdasági bizottsá-

gok; előadó: *Meskö* Pál. 3. Községi gazdakörök és birtokosok tanácsok, kapcsolatosan a megyei gazdasági egyesülettel, illetve mezőgazdasági bizottsággal; előadó: *Serfőző* Géza. — II. *szakosztály:* (szeptember 24-én az ünnepélyek csarnokának kis üléstermében (I. emelet) ülésezik d. u. 5 óratól kezdve mindaddig, míg munkálatával el nem készül). *Tárgyai:* 1. Kiegészítésünk Ausztriával. Előadó: *Szilassy* Zoltán.

Burgonyakiemelő-géppróba.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a Földművelésügyi Miniszterium támogatásával f. évi szeptember hó 25. és 26. napján burgonyakiemelő-géppróbat rendez, mely a f. évi április hó 2-án megtartott burgonyaiültető-géppróbának folytatását képezi. A próba Budapest közelében, Rákos-Kereszturron gróf Vigyázó Sándor uradalma területén tartatik meg. A géppróbában három külföldi és három honi gyáros vesz részt. Program: szeptember 25-én a jury működtet; 26-án reggel társas kirándulás Budapestre! a munkába állított gépek megtekintésére. Indulás Rákoskereszturra a keleti pályaudvarról reggel 7 óra 40 percz és 8 óra 55 perczor. A géppróba iránt érdeklődőknek az OMGE. titkári hivatala késséggeggel szolgál felvilágosítással. *Az ügynököt.*

A IV. országos gazdakongresszus tagjaihoz.

Alig néhány napja szedték el a világ minden tájéka felé a mezőgazdasági érdekek azon képviselőit, kik a III. orsz. gazdakongresszus kezdeményezésé folytán *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter által Budapestben rendezett nemzetközi

gazdakongresszus tanácskozásaiában részt vettek, hogy mint apostolok, hazájukba térve, hirdessék amaz igék igazságát, amelyek a kongresszuson elhangzottak és serkentés a gazdaközönöset arra, hogy a kongresszus tanulságait súlyos helyzetű javításra felhasználni igyekezzenek. Budapestben máris egybegyűltek a magyar gazdák, hogy a IV. országos gazdakongresszuson mintegy visszhangképpen, a magyar speciális gazdasági viszonyoknak és érdekeknek megfelelő határozatok fölött tanácskozzanak.

A nemzetközi és az országos gazdakongresszus megtartási idejének egybeesése valóban a véletlen műve. A két kongresszus között azonban egy oly összekötő kapocs keletkezett, amely a legnagyobb mértékben szerencsés véletlenné teszi azt, hogy a két kongresszus ideje egybeesett és különösen az országos gazdakongresszusra nézve szerencsés ez, mert azokat a törekvéseket, amelyekkel a magyar gazdák az országos kongresszus feladatát tűzték ki, a világ minden államból egybesereglett szakfériák a nemzetközi kongresszuson, mint a gazdasági válság enyhítésének legelső és legfontosabb feltételét mondorították ki és a mezőgazdák társadalmának első törekvései tűzték ki.

A nemzetközi gazdakongresszus eredménye látható módon a határozathozatal mellözése folytán megőrkítote nincs. A nemzetközi gazdakongresszus határozatakat nem hozván, a gazdák jövőbeli törekvésének irányát imperatíve meg nem szabta, de a tanácskozásonk az a magas objektív színvonalra, az a sokoldalúságra, az a beható volta, a mely éppen

MAGYAR MEZŐGAZDÁKI SZÖVETKEZETE Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A szövöttek ezai: I. Olcsó körvettis gazdas. felszerelés és gépek cikkek beszerzésénél. II. Mezei gazd. termények legelőnyösebb értékesítésénél. III. Hittanyújása a tagok részére. Tíz és jég elleni biztosítások közvetítése. Sörgőzcsim: Mezőgazdák, Budapest. Hivatalos óra 1°-1^{ig} és 2°-5^{ig}. Ártáraktár címze: M. Á. V. ny. pályaudvar XX. sz. raklat.

Bismányi osztály.

Hadseregellátás. Gabonamérés. Értékmérőanyagok vétele. Fedeztető tőzsei kötésék.

Ártár-osztály.

Összes gazdasági cikkek a legkiválóbb minőségben. Műtrágyák. Értékmérő anyagok. Gazdasági vasmenetek.

Gyapjú, birtok marha és sertés bizonmáni értékesítése.

Vetőmag-osztály.

Mindennemű vetőmagvak megvételte és eladásra. Erőselet külföldi magvak. Híremszavak birtosolása.

Gazdasági gép-osztály.

M. kir. államas. gépgyára mezőgazdasági gépeknek szövöttek képviseletésége. A *Bergedorff-Eisenwerk* teigazdasági gépgyár kizárólagos képviselette.

Adiencie Platt & Co. new-yorki kaszáló, marokrakó és kővetőkötő gépeknek kizárólagos képviselette.

V. Vermorel-féle Éclair-permetező kizárólagos képviselette.

Osanka Bánki-féle petróleummotorok mezőgazdasági képviselette.

Mindennemű kipróbált söllő kiváltó gazdasági gép jutányos beszerzése. Gazdasági géptelepek, malmok, takarmányos étezők kamarkák berendezése.

a határozatok mellözése folytán vált lehetővé, mégis a legerősebb módon ki-domborította azt, hogy a mezőgazdasági válság enyhítésének eszközei első sorban a gazdák kezében vannak, a melynek előlétes a gazdársadalmunk kivétel nélkül minden országban történnie kell. Ez az eszköz a gazdársadalom érdekei képviseletének olymódu és oly mértékű szervezése, a mely lehetővé tegye azt, hogy a gazdársadalom a mezőgazdaság érdekeit minden vonalon, a legalsóbb foktól a legmagasabbig, érvényre juttathassa.

És valóban semmi sem lehet fontosabb, mint a mezőgazdasági érdekképviselet szervezése, mert csak ez esetben lehet a mezőgazdasági körök kívánásainak, igényeinek és érdekeinek a kellő érvényt szerezni, csak ez esetben lehet arra számítani, hogy a mezőgazdaság, a mely a nemzetek jólétének alapját képezi, abban a gondozásban fog részesülni, a melyet éppen elsőrendű fontossággal fogja megérdemelni. Csak az érdekképviselet szervezése esetén lesz a gazdársadalom olyképp szervezve, hogy a közgazdaság teréről kiküszöbölje azokat az illektelen elemeket és befolyásokat, a melyek a közérdeknek tetszetős köntösbe burkolva, tulajdonképpen önértelmeiket hajhászzák. Csak abban az esetben lehet megakadályozni azt a gazdasági és szociális pusztulást, a melyeket a kevés kezekben lévő sok milliónyi tőke, a kisintenzív bíró sok milliónyi igazságtalanságban, a nagy tőke lelketlen molochjának áldozatává véghez visz.

A nemzetközi gazdakongresszus különböző szakosztályaihoz az egyes kérdések fölött talán eltérő vélemények is hangzottak a kongresszuson, összes tárgyalásain azonban vörös fonálként végig húzódott az az eszme, hogy a gazdársadalom és ezzel együtt a mezőgazdasági érdekképviselet megfelelő szervezése nélkül hiábavaló az összes jókarlatú tanácsok, hiábavaló a bajok orvoslására ajánlott minden gyógyszer, mert nincs, a ki azokat érvényre juttassa, nincs közeg, a mely folytonos éberségével azok hatását figyelje és alkalmazásuk módját és mértékét mindenkor a lehelyesebben megszabja. Az tehát, a mit a magyar gazdák zöme évek hosszú során át, habár eredménytelenül, de kitartással követel, a min fáradságtalanul munkálkodik; a mezőgazdasági érdekképviselet a világ összes irányadó szakfériái szerint az első és fő lépés a válságból való kibontakozásra.

A magyar gazdák szerencsésnek mondhatják magukat, hogy akkor, a midőn évek hosszú sora óta az eredmény elértével kesegtelő első lépéseket a mezőgazdasági érdekképviselet szervezésére megteszt, ebben egy oly tekintélyes nemzetközi közvélemény helyeslésének támogatásában részesülnek, a mely az érdekképviselet szervezésére irányuló törekvéseik iránt már kezdetben a legnagyobb mértékű bizalmat kell hogy

felköltse. Annál inkább, mert ez a pártatlan nemzetközi közvélemény igazolja azt, hogy akkor, a midőn a magyar gazdák a mezőgazdaság érdekeinek felkarolására és érvényesítésére irányuló törekvéseikkel a megvalósítás mezejére lépnek, nem tesznek egyebet, mint régi törekvéseiknek szereznek gyakorlati érvényt, nem tesznek egyebet, mint megértve a kor intő szavát, a jövő nemzetközi boldogulásának alapját megteremtik.

Magyar gazdák! üttőt az utolsó órája annak az időnek, a midőn a szétbuzás, a pártoskodás meggyöngyítve magunkban rejő erőinket, szétzilált kéve egyes kalászákat tett ki a kedvezőtlen viharok széleszély játékaik.

Az egymásra utaltság, a közös jó és rossz sorsban való egyesülést testvéri jobb nyújtását parancsolja. Az idők intő szavát nem lehet büntetlenül elhallgatni. És soha erőteljesebben nem hangzott az, a mint ma, a midőn már nemcsak a vészharangot kongatok figyelmeztető jelzése, de már az egész közvélemény erősen sürgeti a védekezés megkezdését.

Gazdátársak! Elmenek még okoskodhatik, ellenvételeket még kereshet, de szíveink érzésében különbség nincs, mert nem lehet. Ez az érzés pedig azt parancsolja, hogy feltrévesse a kicsinyeskedő akadékoskodást, egyesült erővel mindnyájk érzését, mindnyájk akaratát, mindnyájk tetteiret, egy emberként érvényesítsük arra, hogy minden egyes magyar gazda érdeke külön és összeségében egy hatalmas, erős és tevékeny közös képviselőt nyerjen.

Ez a közös képviselő pedig nem lehet más, mint a gazdársadalom kebeléből fakadt azon sarjak összegezése, amelyek már évtizedek óta, sokszor magukra hagyva, de mindenkor egyforma buzgósággal és lelkiismeretességgel szolgálták eddig is a gazdasági haladás ügyét. A gazdársadalom eddigi szervezeteinek és gazdasági egyesületeinek egybekapcsolása, a közös munkára való szervezése lehet egyedül kiindulópontja a magyar mezőgazdaság érdekei képviseletének.

Az a nap, amelyen a magyar mezőgazdaság érdekei képviseletének alapját lerajuk, nemzetünk történetének is legfényesebb lapjain lesz megörökítve. Mert ezzel a ténnyel az ezeréves haza alapját: a vér, könny és verítékzátatta földet ismét visszahelyezzük azokba a jogba, amelyeket a frivol kápiszjag hátterébe szorított, de amelyeket el nem kobozhatott.

A IV. országos gazdakongresszus t annak által szívóbb üdvözöljük. Vajha működése teljesen megfelelné azoknak a várakozásoknak, melyet hozzá a gazdasági közönség méltán fűzhet, vajha a kongresszus végre vétné az általán szétbuzásnak, mely a magyar mezőgazdaság érdekei érvényesülésének eddig is a legnagyobb akadályja volt.

Sz. Z.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvező: Kerpely Kálmán.

A katáng termelésének jövedelmezősége.

Ő A kassai Frank-féle pótkávagyár 1894-ben termelte felvidékünkön első ízben nagyobb mennyiségben a katángot. Sajnos, hogy a gyár külön termelési statisztikát nem vezet, mi közgazdasági szempontból kívánatos volna, de azt hiszem, a gyárra nézve is nem járna az üzleti érdekek részlyegetéséül, ha a nyilvánosságra is jutna. Ez gyár Abau-Torna és Sáros vármegyékben üzemnek megkezdésével sok gazdának vérmes reményeket ébresztett, s hála az égnek eddig a katáng termelése talán az egyedüli jövedelmező mezőgazdasági ág. A nyers gyökerek beváltási ára az 1896-dik évre 1 ft 80 kr. bértmerte a kassai gyár udvarába szállítva 2% pótlány levonással. E gyár Abau-Torna és Sáros vármegyékben üzemnek megkezdésével sok gazdának vérmes reményeket ébresztett, s hála az égnek eddig a katáng termelése talán az egyedüli jövedelmező mezőgazdasági ág. A nyers gyökerek beváltási ára az 1896-dik évre 1 ft 80 kr. bértmerte a kassai gyár udvarába szállítva 2% pótlány levonással.

Dőszörvények tartottak a katángról, a ciklóriáról megemlékezni, s a gazdák figyelmét egy oly növényre felhívni, mely felvidékünkön, de más vidékek gazdaságaiban is, megfelelő viszonyok mellett, jóval nagyobb jövedelmet hoz, mint a cukorkorpa, de különösen, mint a gabona. A katáng mivelése Németalföldön már 1772-ben ismeretes volt, s ott ez időtájt már egy pótkávagyár is működött. Braunschweig, Bäden, Hessen, Württemberg, Szilézia, Hannover, Belgium, továbbá Francia- és Angolországban, Schweizban nagyban művelik; nálunk még maig sem bírt e művelésre valóban alkalmas és kereskedelmi céllal szántó növény megfelelő földi hőidényt. Pedig tudtommal Korménden, Zágrábban és Kassán működnek pótkáv gyárak, melyek évente külön felszállításon hívják fel a gazdákat a katáng termesztésére. De eltekintve ettől, hogy ma már hazánkban is értékesíthetjük a katángot is épp úgy, mint a cukorkorpa, a külföldi kereskedelmi szántó növények megfelelő földi hőidényt. Pedig tudtommal Korménden, Zágrábban és Kassán működnek pótkáv gyárak, melyek évente külön felszállításon hívják fel a gazdákat a katáng termesztésére. De eltekintve ettől, hogy ma már hazánkban is értékesíthetjük a katángot is épp úgy, mint a cukorkorpa, a külföldi kereskedelmi szántó növények megfelelő földi hőidényt. Pedig tudtommal Korménden, Zágrábban és Kassán működnek pótkáv gyárak, melyek évente külön felszállításon hívják fel a gazdákat a katáng termesztésére. De eltekintve ettől, hogy ma már hazánkban is értékesíthetjük a katángot is épp úgy, mint a cukorkorpa, a külföldi kereskedelmi szántó növények megfelelő földi hőidényt.

A katángnak (Cichorium Intybus) legismertebb művelési változatai a braunsweigi és magdeburgi, melyeknek gyökere 50–60 cm. hosszúságú, 5–6 cm. vastagságú is elér. A vadkatáng mindenhol, de leginkább mésztalajon és agyagmárgán található, hosszú fás gyökereivel, mely azonban a művelétnél valamivel rövidebb. A művelési katáng gyökere, pótkávának használatát 1–2–2 1/2 centiméter vastagságra szel-delt gyökere az arra készített nagy aszáló kamrákban megszárazítanak, azután megdarabozva megőröve további gyárti manipuláció alá esnek. Látáram kísérletet tenni a ciklória asszálással, a közönséges gyömelésszalálással és az eredmény kielégítő volt. Lehetne tehát az amugy is drágán be-szerzett gyömelésszalálattal az által is ki-használni, hogy a téli időszak alatt ciklóriát asszálattalnak és az így előkészített kereske-delmi célkat adnák el a gyáraknak.

De termelési nemcsak gyökereiről, hanem zöldségtakarányairól is elkarolhatók. Franciaországban nagy elterjedtségnek ö-zend a katáng, mint zöldségtakarány. Éven-czélra 20 kg. magot vehetünk ki. holdan-kint, mely mag jó meleg talajon igen korán kasszalható zöldségtakarány. Ad. Kévező időjárás mellett már ápril végén, május közepén kasszalható. Művelési talajban 5–6 évig ad kasszáló nagy és biztos hozammal. Mely gyökereinek képesti épp úgy a fa-gyökernak, mint a szárazságnak jól ellenállni. A szelid éghajlatot kedveli, de ma-sabb fekvésű helyeken is, mely rétegi, ele-gendő termőerővel rendelkező talajon, hol a

gyökerek növekedését mi sem akadályozza, kitűnően diszlik; kevés meszet tartalmaz, homokos, nem igen kötött agyag, azaz a jó buzdinert talajok terén a legjobbat.

Meghaladja az erősen trágyázott és jól porhanyított talajait is. Rendkívül fontosok hogy szabadon terjeszkedhetnek, hanem előleges tápláló anyagokkal is rendelkeznek. Hogy mennyire egyenlő igényű a katáng a czukorrépal, azt legjobban bizonyítja azon tény, hogy Magdeburg környékén a czukorrépalá együtt vetik, illetőleg ültetik és művelik, noha megelőzések a legjobban esetben soronybáb talajjal is. Rendkívül fontosok a kalászosok után vetik, de igen jó sikerrel termelhető a czukorrépa vagy burgonya után is, és viszont előnévénét képezheti akár czukorrépanak, akár más kapásoknak, annál is eredményesebben, mert a czukorrépa vagy burgonya művelése kiírja a földben maradt katáng gyökereit, a melyek kilöbén mint fekete üdék burjánzóak a télelők. A katáng majdnem ugyanazon művelést igényli, mint a czukorrépa, itt a földgolyó a mely talámvétel, mely egyzersimint biztosítékot nyújt az eredményes aratáshoz. Az előnévénét aratás után csekély szántást, késő őszelő pedig egy 30—36 cm. mély szántást eszközöl, mely télen így marad. Tavasszal esti parva, borona és lengő aratás után szántálmára készíttik elő a talajt, úgy a miként a katáng kívánja.

Hogy mennyire előnyös a művelés, azt világosan illusztrálja azon körülmény, hogy oly németalföldi gazdaságokban, a hol görzelvek 36—40—45 cm. mélyre szántották a talajt, szemben a közönséges mélyen mivel talajjal, holdanként 1 mm.-val többet a termés. Közvetlen kísérleteket ezkívül alá ritkán adnak, mert oly: mindkor trágyázott előnévénét után vetni. De ha a talaj sorvány volta miatt jónak látnók a trágyázást, akkor azt még őszzel kell eszközölni. Mitrágyák szintén előnyösen használhatók, és pedig egy oly módon és mértékben, mint azt a czukorrépa alá szoktak szórni.

Régebben a katángot közel vetették, úgy mint a búzát, de most elkevint a kis területeken való művelést, a vetés végéppel történik. A sorokat 30—40 cm. szélességen létesíthetjük és a magot 2—3 cm. mélyre eresztjük. Kat. holdanként a magszélességet 5—7 kg. mag. A vetés ideje április közeptől annak végéig tart. Zordanab vidékén még május elején is vetették.

A növény keleskor nagyon hasonlít a salátaféléhez. Ha a kellő fejlettség elérté, körülbelül 15—20 cm. törnyénvtáolságra kell kiritkítani. Ha a mag sorvénát kell, celszerű lesz lókápalva a sorokat keresztben megjárítani, mivel a ritkítás nagyon megkönnyíti. Rendesen ritkítják és 2-szeri kapálással részével. A katáng az előnévénét előnévénét elvégző legelőszerszében. Kiszántó után ezen cözra szerkesztett ékekkel, mi által kiadászi költsége felére redukálható, de hátránya, hogy sok gyökér a földben marad, mi a kézi kiszédelnél felmerülő több költséget bőven kárpótolja.

Termelési költsége minden tekintetben megegyezik a czukorrépalá, igaz hogy a kiszédelése több kerül, de 3 kárpólat elmaradhat, továbbá is kevesebb szükséges k. holdanként, mi a költségtöbbletet teljesen kiegyenlíti. Sőt az alábbi számítás szerint, hol a katángot csak 1 frt 60 krajval

és a czukorrépalá 90 krajval számított, termelt kat. holdanként 1890-ben X. gazdaságban.

katáng	130 mm. h. 1 frt 50 kr. = 180 frt
czukorrépa	130 mm. h. 90 sz. = 135 frt

és a katáng javára 45 frt esik.

E gazdaságban 1891-ben termelt átlag k. holdanként 200 mm., az 1892-ik évben 160 mm. katáng.

Felvidéken a katángot következő módon művelik:

A jól megmunkált földön egy hosszuszárú gerebelyezővel vonalozóval, melynek tengelyi tengés szerinti távoltságra, csavar segítségével leheteti közelébb vagy távolébb hozni, mintegy 30 cm. szélességen sorokat, illetve 1—2—3 cm. mély árkooskat húznak, melyekbe aztán egy-egy munkás kézzel hullatja a magot és pedig oly módon, hogy négy új közé fogva, lassan morzsolva engedte az árkooskákba hullni. Asorok aztán be lettek húzva. Más k. katángt már annyira feljötték, hogy 2—3 talányt egy levele volt, az első három lást kapta, ugyanoly módon, mint az a répalán szokás. A második kapással járt az egyezés is, már t. i. a ritkítás, melynek végzetével a katáng mintegy 10—20 cm. távoltságra állt egymástól.

Pár héttel később még egy kapálást adtak, mely a sarabolással egyetemben lett végzetve. Julius végén történt a legutolsó kapálás, mely ismét inkább töltöttségével volt összekapcsolva.

Németalföldön hasonlólag művelik a katángot. A katáng kiszédelése októberben szokott történni. Sok bajt okozhat a járaltan és gyakorlatlan kiszédel munkásoknak a kiszédel, mert a katáng hossza, gyökere, rendszeren benne szakadnak a földbe. Hogy ezt megakadályozzák, használnak ezen cözra készített hosszú és keskeny villákat, melyek segítségével könnyen emelhetők ki a katáng gyökerei.

Az aratást a mennyire csak lehet, száraz időben kell végzetni. A katángot jól meg kell tisztítani a mellékgyökereitől és szártól, mi legelőszerszében fakéssel eszközölhetünk. A termés kat. holdanként 100—200 mm. a gyökér és mintegy 60—100 mm. levelt szokott lenni.

A katángnak szintén vannak előnévénét, éppungy, mint a többi növényeknek. Nem bírhatik azonban még sem annyira az állati, mint növényi előnévénét. Ez utóbbiak közö tartoznak a serotinum toctum és a paronopora gangliformis, mely utóbbi gomba okozza a házál használhatatlan lévő pótvák megrögzésedet is. Mindazonáltal a rovarokártól sokkal kevesebbet szenved, mint a czukorrépa. X. X. gazdaságban 1892-ben a czukorréparépatés mellett volt katáng, a czukorrépa a pajtáka majd hogy egészen törten nem tetik, ellenben a katángot érintetlenül hagyják ugyanahyira, hogy egy kat. holdon körülbelül 65 mm. ezkívülről 180 mm. termett.

Valóban kívánatos, hogy minél nagyobb területen termeltessek hazánkban, de különösen felvidékünkön a katáng, mert annak legalább még néhány évig — talán éppen még a mezőgazdasági miszeriákkal kell megküzdenni a gazdáknak — termelési föltétlenül jövedelmesebb a magtermelésnél.

Hrobaly Emil.

ÁLLATTENYÉSZTÉS

Rovatvezető: Monostori Károly.

Igásmarha-tenyésztés.

Ugy e helyen, mint másutt, már évek óta ismét a felvilágból a figyelmünk arra, hogy legfröbb ideje volna nálunk is elfoglalni tejlő, másfelől igásmarha-tenyészték rendezéséről. Ez utóbbi dolog még az előkészítési stádiumáig jutván, arról ez alk-

lommal nem szölok; a tejlő versenyek rendezésére sem öhajtok most kiterjedésnek s csak az igás-venyenyekkel kívánok foglalkozni abból az alkalomból, hogy Németországban az idén is rendezték ilyen versenyeket.

Egészben fölöleges annak a tüzetes taglalása, hogy nálunk miért bír jóval nagyobb fontossággal az igásmarha, mint más országokban s elég rámutatni arra, hogy öseredeti marháink, mely egész szarvasmarha-állományunknak legnagyobb részét alkotja, tenyész erőfölköz állat. Már ez tudva is lehetőleg be nem látjuk, hogy az igásmarha versenyeket az erőfölköz-képességen ezen tüzpözba, ép oly fontos szarvasmarha-tenyészésünkben, mint a löversény lötenyészésünkben.

Az általános hangoztatjuk, hogy szürke siki marháink a javál legelősi jószág marhája, de aztán azt is lépten nyomón látjuk, hogy egyes tenyészészek a tekintetben nagyobb közepesek s nem tudjuk egész biztosággal, hogy mely törzsek a legjobb erőfölköz: Ezt megtagadandó, kell hogy versenyeket rendezzünk s kell rendeznünk a tenyészök ösztönzésére is, hogy az eddigiénél még jobb sikerekre törekedjünk.

Elmondandó még helyen,* hogy miképen véletem én az ily versenyeket rendezendőknek, azért most itt csak a következő felmérésre szorítkozom. A németországi idei versenyekben részt vett 7 pár tehát és 20 pár ökor. Ezek mind a Németországban otthonos nyugoti fajtakba tartoznak s 3/4-5 évesek és 408—800 kilo ölelőjük között változóan vannak állati, melyet vonatkoztatva a tehénkor 2400, ökoroké 2600 ban volt megszabva és az ut 5 kilométer tett ki, két gomba homokból 30 és 60 cm. magasan hordott akadályjal.

Az eredmény a bejárat után 4 és illetőleg 1 kilométerre való átszámítással a következő volt:

A legsebbebb pár tehát bejárat 4 km. 44.8 perces k. m. tehát 11.2 perces alatt. A legelsőbb pár tehát pedig 4 km. 59.2 perces, 1 km. tehát 14.8 perces alatt. A legsebbebb pár ökor bejárat 4 km. 38.4 perces, 1 km. tehát 9.6 perces alatt. A legelsőbb pár ökor pedig 4 km. 64.4 perces, 1 km. tehát 16.1 perces alatt. Vagyis átlagban 4 km. a tehénk 49.9, 1 km. pedig 12.3 perces alatt, az ökor pedig 4 km. 45.2, 1 km. 11.3 perces alatt.

Az ezt megelőző verseny alkalmával a tehénk rekordja 1 km. 10.19 perces, az ökoré pedig 9.74 perces volt. A nyugoti marha eszerint 1 kilométert a mondott terivel és akadályjal körülbelül 10 per alatt tesz meg.

Törvény. A szarvasmarha és annak tenyészése" című könyvnek 114-k lapján a következőket mondja: „Leggyorsabbak a sarkadi gróf Almásy-féle gulyából nevelt ökorok; ezek tíz percentük igen szelek ölelő 0.99 méter nagyságu 1006 lével tettek", tehát 10 per alatt körülbelül szintén 1 kilométert jártak be, de nem 4000 kilo terivel.

Ha ez így van, akkor azt hiszem, nem sok ökonk van hánytorgatni azt, hogy a mi marháink leggyorsabbak mozzog ilyes löszág; de sok ökonk van konkrét kísérlettel, igás versenyen megmutatni, hogy a magyar siki marha ennél többe is képes, tehát hogy ölynye a többi marhák felett nemcsak abban áll, hogy gyorsöbbe, kitartóbb, hanem abban is, hogy türebbök és gyorsabb is.

A mondott németországi eredményeknek tudatában nem szabad azt már föltételeznünk, hogy a magyar siki marhák lötenyész képessége fölött homály lebegjen. A versenyközl ki kell derülnie annak, hogy gyorsaságban, gyorsöbbeben, kitartásban a mi

*Tulajdonoság 1894—9. sz. „Köztelek" 1894—91 és 95. sz. 1895—23. sz. „Mezőg. Szemle" 1895—X1. sz.

síki barmunkat nem vari meg semmiféle fajta legfeljebb terivonszóló képességgel győzi le. Mert ha még a mondott tétevény-képességgel is megveri barmunkat a nyugói marha, úgy valóban nem lesz mit sajnálnunk, ha 1000 éves mut után végőrája útni fog. De énnekek tapasztalásból ítélve meggyőződésöm, hogy az elsőrendű magyar közpönyök ökrök meltrnek nem pusztán kikörcsacsukban rásótt a foga, hanem kukoriczárabban, szóval erőkartarmányban is, az említett reordot játszva veri le.

Igásvénynek rendezésével bizonyítsuk be hát ezt, vagy czafoljuk meg, de ne viselkedjünk tetlenül tovább is a bizonytalanságot. A jövő év tavaszán erre alkalom lesz a tenyészállattársárral kapcsolatosan; indítsuk meg az akciózt erre néve már most.

Monostory Károly.

EZREDÉVES KIÁLLÍTÁS.

Horvát és Szlavonország mezőgazdasága a kiállításon.

Horvát és Szlavonország területe 42 581 \square kilométer, 2.186.410 lakossal, melyből 1.863.554 vagyis 85-25% őstermelésből áll, ide számítva a földművelést, kertészetet, állattenyésztést, borászatot, érzésvetést, selyem és méhényestést.

Dalmáciától kivéve, az egész osztrák-magyar-monarkia egyetlen országában sincs az őstermelés oly annyira túlsúlyban a többi kereseti ágak felett, mint Horvát-Szlavonországban s ebben kell ökat keresnünk, hogy az ezredéves kiállításon, a Horvát-Szlavon ipar pavilonban vagy a kiállítók, mint a kiállított tárgyak tulnyomó többsége az őstermelés csoportjához tartozik.

A horvát érdeleti eszmoktól eltekintve, az ipar pavillon emelési részét a szorosan vett mezőgazdaság foglalja el, az egyes magán kiállított alkúton tett s csoportos terményeivel, a gazdasági egyesületek, tanintézetek és az országos kormány nemzetgazdasági osztályának gyűjteményével s tanulmányával. Az itt bemutatásra került anyag, hű képet nyújtja Horvát-Szlavonország mezőgazdaságának s gazdasági fejlődésének, mely a nyugati országokhoz képest bár lassabb lépésben, de szintén fokozatosan halad előre, különösen azon részekben, hova Magyarországból, továbbá Cseh és Morvaországból nagyobb számban költöztek be földművesek.

A tájékozott s magyarázó felirat mindenütt horvátnyelvű, a mit jelen alkalommal azért kell sajnálnatlag fogadnunk, mert a tanulmányozást rendkívül megnehezíti, sőt részben teljesen lehetetlenné teszi, mint például a statisztikai táblázatok, térképek s grafikonoknál.

A kir. országos kormány helymelgazdasági osztálya különösen az ország mezőgazdasági fejlődésének képét mutatja be táblázatok, térképek, grafikonok stb. alakjában pl. a lóhertermelés elterjedéséről, a szarvasmarha, ló, juh és sertések elterjedéséről, a föld kihasználásáról az eszékölött talajjavításokról. Többiből kitűnik, hogy a kulturméleti munkálatok 1896-ban retrospektív jellegűek s a mult év végeig 8250 k. holdon eszéköltek talajjavítását és pedig 5915 holdon lecsapolást, 178 holdon (1892 óta) algoszóveszt s 162 holdon öntözést. A selyemtenyésztést részint diagramokban, részint képek s modellerekben, nyers földolgozott termékekben mutatva be. A már-már kivész selyemtenyésztést az országos kormány törekvése ébresztette fel újra. Külön szerződéssel a m. kir. földművelésügyi miniszteriuma bizván a selyemtenyésztés fejlesztésére vonatkozó összes intézkedések fogana-

tosítását. A míg például 1888-ban 9.931 eszlád foglalkozott selyemtenyésztéssel, addig 1894-ben ezzel már 19.642 eszlád foglalkozott, melyek 247.648 kgr. 240.045 forint értékű gyűlt többet termeszettek.

Igen érdekesek az országos kormány adatai a szőlőművelés körülből. A filoxera 1883 óta terjedt el rohamosan a szőlőhegyekben. 1886-ban pedig a szőlőművelés területe 1.080.000 hektár volt. Míg 1886-ban a szőlővel beültetett terület 112.418 k. holdat tett ki, ez 1895-ben 42.961 holdra szállott alá.

Dacára erre csapásoknak a szőlőművelés ma is jelentékeny forrása a keresetnek, mert az 1895-ben termelt 291.528 hektoliter bor 4.549.912 forintot értéken képviselt. Az országos kormány a baj orvoslására, az összes ültetési vidéken amerikai szőlővesztés ellenére való iskolákat létesített; ezek száma 1895-ben 21 volt, 190 hold kiterjedésű. Az országos kormány a bortermelet között minden év tavaszán öjtött s öjtötlan amerikai vesszőket öst ki részint díjtalanul. Ezen kívül gondja van arra, hogy a falusi népet a venyige öjtásban országos vincczellérek s vándortanított öktassák; 1895-ben 7 év tanfolyam volt 6300 résztvevővel. Ezenkívül a körösi kir. gazdasági tanintézetben évenként 14 napi borászati tanfolyam tartatik, melyhez a szegényebv résztvevők út segélyt is kapnak. A vándortanított intézményekre nagy gondot fordít az országos kormány. A vándortanított megfelelő oktatás kísérelében a falusi gazdák között a szőlővesztés ellenére, gyümölcsöszt stb. kiskertjék, berendezés s beültetik kertjeiket, kosárköstére, méhházak berendezésére sméhrajok gondozására tanítják stb. Ez alkalommal a falusi gazdák között országos alapból beszerzett gyümölcsösztök, magvak, eszéközök stb. osztanak ki díjtalanul.

Hogy a gazdaság fontossága kellő méltósággal kiűnik a gazdasági czélokra fordított segélyösszegek emelkedéséből. A míg például állatok, gépek, a lóheremag beszerzésére 1886-ban 46.700 forint szerepelt 1895-ben ezen összeg 68.000 fra; a lótenyésztés előmozdítására szánt összeg 81.057 frótól 149.764 fra-ra emelkedett; a talajjavításokra szánt összeg 5 év alatt (1891 óta) 1.000.000 frótól 12.000 fra-ra, az előre nem látott fölözésekre peronospora irtási költség 6.000 frótól 51.200 fra-ra.

A második főcsoportot a szakintézetek és pedig a körösi kir. gazdasági és érdeleti iskola, a possegai kir. országos földmívelési iskola, a petrinjai kir. szőlőeszt s gyümölcsöszt iskola s a zágrábi kir. patkólo iskola kiállított tárgyai alkotják, melyek részint az egyes szaktanárok munkálatából, részint tanítészercéllekből, s az intézetek beletérőre vonatkozó feladatából, fényképekből stb. állanak, sajnos mindentől csak horvátnyelvű magyarázó szövegűek.

Első helyet, úgy a kiállított anyagok mennyiségét, mint sokoldalúságát tekintve, a körösi gazdasági s érdeleti tanintézet foglalja el. Rendkívül gazdag a Horvát-Szlavonországok jellegzetes talajainak gyűjteménye, mintegy 800 hengerüvegben; a magvisszaföldalómás maggyűjteménye, melynél a magvak azonosság, tisztasága stb. szemléltető módon van bemutatva; igen szép a fagyaly és rigy gyűjtemény s a növény betegségek kollekcziója. Ezenkívül ott láthatók a tanárok szakmunkái, a halgatók munkái. A többi iskola szintén szakmájukba vágó dolgokat állítottak ki.

A körösi intézet 1860-ban alapították; gyakorlati munkáikra a 288 hektára terjedő gazdasági szolgálat; ezenkívül az intézet 812 hektáros választottterület föl, melyben az év adóval kívül föleg faszénkor tenyészhetnek. A rendez oktatáson kívül esztérőlesterre tejesztásági, rétművelési, borászati stb. szakfolyamok tartanak. Az intézet

magvisszaföld s vegykísérleti állomással van ellátva.

A harmadik csoportot a Horvát-Szlavon gazdasági egylet (székelye Zágráb) és a Szlavóniai gazdasági egylet (székelye Eszék) kiállítása alkotja s tulnyomóan statisztikai adatokból áll. Figyelemre méltó az egyesület kísérleti telepe.

A zágrábi horvát-szlavon gazdasági egylet 1841-ben alapították; az egyesületnek az országban 65 főkjia van 11.451 taggal. Az oszki szlavóniai gazdasági egylet 1875-ben alapították s hatásköre Verőce s Szerém-megyére terjed ki; van 16 főkjia 6802 taggal. Mindkét gazdasági egylet az alapszabályok szerint tanácsadó szerve az országos kormányának s mint ilyen közvető az országos kormány és gazdasági érdekeket között. A gazdaságot illető minden fontosabb intézkedés az országos kormány ezen egyletek bizottságait véleményadásra hívja fel; azonkívül ezekre bizza az országos segedelemmel beszerzett szarvasmarhának, gazdasági felszerelésnek s magvakk az egyes főkök között.

Részint a gazdasági egykek mellett, részint önállóan az országban különböző társulatok működnek, melyeknek feladatait a különböző gazdasági érdekek fejlődése képezi. Isten társulatok jelölték a tisztavérű móltháti s simentházi szarvasmarha tenyészítésre Körösn alakult marhatenyésztő társulat; az állattenyésztés végett alakult marhatenyésztő egyletek stb., melyek hatóság felügyelet alatt állanak s a szükséghez képest különféle országos támogatást élveznek.

A magánkiállítók közül a gazdaság egész üzemét tulajdonképpen csak két nagybirtokos mutatja be és pedig Odesalchni Livius és Fejferk. A nagybirtokosok a gazdaság terményeivel az uradalom terryaival s képeivel. A többi nagyszámú kiállított gazdasági terményei nem elkülönítve, hanem csoportosan (részlet szerint) kerültek bemutatásra.

Ezen gyűjteményes kiállításon a főhelyet a buza és a tengeri fogljalja el, előbbi 1219, az utóbbi pedig 1577 kintval. Egyéb termények közül az árpa, zab, rozs, lóhere, bab, borsó, búkköny, tatárka, csillagfürt, len, lenese, mák, mohar, köles, repce, napraföld, szintén nagybirtokos kiállítóval vannak képviselve. A kiállított buzakra kimondtatjuk az ítéletet, hogy cesélyebv értékek hazai buzáknál, mert bár nagyzeműek, de tarták s faközöszték. A tengeri tulnyomóan a közönséges puha szemű (szóróm) tengeri csoportjához tartozik, de vannak kisebb számban lófogyak s keménysemv féselőgek is. A bemutatott árpaok jórészt takarmány-árpaok, csak részben szeszárpa, a mi a klimatikus és talajviszonyokat tekintve természetes. A bemutatott többi termény mind kifogástalan s elsőrendű minőségű.

Horvát- és Szlavonországban a szántóföld leggyakoribb része jelölés az a gabonaföld termelésére van szánva, mert ez a földnek 67-59%-át foglalja el a tengeri síde ide számítva. Hogy azonban, különösen újabb időben a kapás-, takarmány- és ipari növények természetesre is nagy gond fordítatik, kitűnik a statisztikai adatokból, a mennyiben a tengerivel bevett terület 10 év alatt 32.94%-ról 25.44%-ra s a burgonya, répa s kaposztával bevett terület 4.74%-ról 6.37%-ra; a takarmánynövények területe 3.37%-ról 5.68%-ra; a kereskedelmi növények 1.45%-ról 1.92%-ra emelkedett, a fekete ug pedig 1966%-ról 11.54%-ra csökkent. A fekete ug tehát évről-évre kisebb térré szorult s az ily módon nyert talaj a tengeri buzával együtt a leggyakoribb területre létesre fordították. Azonkívül kiterjedt mértékben üzte a tarlóvetést is, mely leginkább köles, tatárka s tarlórépából áll.

Az éghajlati viszonyok s a sokhelyütt silány talaj miatt a szántóföld művelése az országban igen elterjedt. Így Horvátország legdélibb részén leginkább a közönséges tavasszi árpa s a nyári kétszeres művelése tűnik ki; főtermény a burgonya s az ugar is magas százalékkal (26%) van képviselve.

Zágrábban, melyben a tengeri szántóföldnek több mint 1/3-át foglalja el, Belovár és Kőrös megyében pedig főleg a rozs műveltetik. — Váras megyében, mely az összes megyék közül legsűrűbben van benépesítve az ugar csaknem teljesen elhűnt (121%) és a tengeri szántóföld felét foglalja el. A slavatini megyékben (Fozsega, Verőce, Szerém) ugat az éghajlati viszonyok következtében, a buza foglalja el a felhelyét (23—25%). Legtöbb kereskedelmi növényt (kender, len stb.) s takarmányt is ezen megyékben termesztnek, az ugar pedig 10 év alatt 50%-kal fogyott. — Ez különben könnyen érthetővé válik, ha figyelembe vesszük, hogy Szlavónia nagyrészt síkföld (67%), Horvátország pedig túlyomán (83%) hegyvidék.

Az ugarrendszerrel az ugar nélküli rendszerre való áttérés módja különböző. Vagy a hármás forgó összes forgószáncnak kettő osztásával hatos forgó hozatik létre, melyben az ugar csak minden hatodik évben jut vissza, a felszárított, nedves, ahrak, borsóval, lóherével vagy egyéb takarmánynövényekkel vetetik be, vagy pedig egyes vidékeken közösi képviselőtűsteli határozattal az ugaros gazdaság teljesen meg van szüntetve s az így nyert részleteket abrakborsótt vetnek el „Zöld” ugarak.

De nemcsak a gazdasági munkatársak haladásának, hanem a talaj művelésére, trigázására s javítására szolgáló eszközök is folyton tökéletesülnek. Az országos kormány minden évben nagyszámú gépet oszt ki a gazdasági főök között, úgy, hogy ezek mindegyike el van látva szeszkvázókkal, vetőgépekkel, rostálkával, trienorkálóval, kukoricaörmőzővel, valamint emelt gazdasági főök lóhermagot kapnak ingyen, melynek szetosztogatóval sikerült a földmives nép érdeklődését a gazdasági haladás iránt felkeltetni. A nagy- s közép-irtókban a műtrágya is használatban van.

Az 1838-diki összeírás szerint van Horvát-Szlavóniában: 892,312 szarvasmarha, 304,824 ló, 3,455 szamár és öszev 852,213 sertés, 579,745 juh, 3,820,100 szárnyas és 88,623 méhkas. A szarvasmarha s lovak száma az utolsó 10 év alatt jelentékenyen szaporodott; a juhek száma, a gyapjú alacsony ára miatt és mert a közönségek mindinkább elenyésznék, fogyott. A kecskék az egész országban csaknem teljesen elhunytak, mert az erdek érdekében a kecskék kirtása elrendeltetett. A sertésvész itt is endkívül nagy károkat okozott.

Horvát-Szlavóniában a következő fajták vannak elterjedve:

1. A „busának” nevezett zömöktermetű, rövidszarvú marha, a legrégibb fajta. Gazdasági értéke törvényt termelti mint eskély, mindamelllett ezen fajta dacára a silány eledelnek s gondozásnak, melyben a parasztok részesítik, nagyon fejős, szivós s elegendő takarmány mellett hízikonyi is.

2. A nagy s kicsiny podoliai fajta, mely egész Szlavóniában van terjedve.

3. A vörös szarvú fajta, mely a hazai fajták között a legemesebb. Tiszán már gyérten található, hanem tarka alpisi fajtákkal keresztek.

4. A tarka hegyi fajta, különösen Horvát-Szlavóniában jól hegyvidékeken.

Ujjabb időben a móllihal, simmenthali s mirtóshali fajták a felkérésre készre kerültek eredménytelenül.

A lovak túlyomán keleti jellegűek s csak szórányosan tenyésztettek erős, hi-

degyerű lovakat. Horvátország déli részében a lóállomány a kedvezőtlen éghajlati viszonyok folytán eltpűlt.

A sertések, a mint Horvát-Szlavóniában tenyésztettek, a gazdaságra nézve nagyon különböző értékiek. Míg azok, melyek a mangralca vagy basgunnak nevezett sertésekkel való keresztezésből származnak árnylag könnyen hizlalhatók s gyorsan fejlődnek, addig a nem keresztezett fajtájuk nagyon kates értékiek.

Rendkívül jó fajta a „hazai turpójai”, melyet az egész országban a már említett kezdetleges fajták javítására használnak.

Juhokat csak Szlavóniának nagy kiterjedésű legelőin tenyésztés nagybőveletében s túlyomán a hazai gyapjasoknak mérino juhokkal való keresztezéséből állnak. A baromfi-tenyésztés rendkívül emelkedett, úgy hogy az utóbbi években a külfölddel éretek toás- s fogvasztásra szánt baromfi-kereskedés fejlődött ki.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

293. számú kérdés. Szándékomban volna 2 drb nrú (salzburgi v. murakói) tenyészmet beszerezni, részint saját, részint idegen kanczák fedezetése céljából. Van-e kilátásom, hogy ily fajta ménék után (Baranyamegyében) a fedezetési engedélyt megkapom, miután tudommal ez ideig az ugar vidéken nori ménék nem voltak használva. Az engedély megadásra kiket hatáskörök tartozik?
J. V.

294. számú kérdés. Egy barátom következő gazdasági turnust ajánlotta:
Összám a földemert 4 táblába és vessék következőkép:

	I. tábla.	II. tábla.	III. tábla.	IV. tábla.
1-6 évben	Buza	Zab vörös herével	Zab vörös herével	Tengeri
2-ik "	Tengeri	Buza	Marad herének	Zab vörös herével
3-ik "	Zab vörös herével	Tengeri	Buza	Marad herének
4-ik "	Marad herének	Zab vörös herével	Tengeri	Buza
5-ik " ujra	Buza	Marad herének	Zab vörös herével	Tengeri

Helyes-e ezen beosztás? Ha igen, a herének maradt III-ik táblázat a 2-ik évben szánaknak kell-e kaszálni vagy helyesebb magunk hagyatni? Ha a 4. szerkesztés nem helyeslone tenni beosztás, úgy igen kórém, ha egy helyes izemtervet válni közlone. Meg kell említenem, hogy szemét, vagyis mesterséges takarmányt vetni nem kell, mert a 600 hold szántóföld mellett van elég, legelő s kaszáló.
G. Gy.

Feleletek.

Felelet a 288. sz kérdésre. Buzából a rozsoat a közönséges gabona-rostával kiválasztani nem lehet. Itt egyedül csak a trieur spóhiet Fordítom a kérdésre Grapel Hugó gépnyároszhoz (Budapest), ki készíti oly trienorkót, melyek segítségével a buzából a rozz kiválaszható. A kiválasztásnál — gyáros állítása szerint — követszéd három osztályban folyik ki a termény: 1. nagyszemű tiszta buza, 2. középnyag buza rozsszal, 3. gyenge rozz.
Ij. S. P.

Repezett rongáló rovarok.

Felelet a 289. számú kérdésre. A beküldött rovarok közül a légyforma sárga színű állat a rezece darázs (*Athalia spinarum*)

mely petőit vagy már larakta vagy csak ezután fogja lerakni kedvelt gazdánövénre a keresztes virágra, a melyen a rezece is. A petékéből kikelt fekete alezák úgynevezett állhernyók azután igen nagy károkat okozhatnak észkor és tavasszal a rezeceben.

Ellentétben ha a hernyócskák a rezecevést levelezés módjára mutatóknak, igen sikeresen lehet alkalmazni a dohányfüzviz kivonattal (Thonatonal) vagy Pyrethrum kivonattal (Eutomotinnal) való permetezést.

A szintén beküldött két hernyó pedig a vetési bagolyipille (Agrotis segetum) hernyói.

Egyébként a rezeceparázs valamint a vetési bagolyipille ismerettségéig az azok ellen való védekezés módok a „Közlelek” 1893 évi II. felék 499—500 oldaleg 523—524 lapján részletesen vannak ismertetve.

Vellay J.

Nemzetközi gazdakongresszus.

A földművelésügyi miniszter által s. h. 17—20-án megtartott nemzetközi gazdakongresszus a legújabb eredményeirel elért véget. Nemcsak Európa, hanem a tengerentúli államok majdnem valamennyi jelentékenyebb hivatalos képviselőivel vett részt a Kongresszuson, ezeken kívül pedig a társulatok és testületek is kiküldöttjeikkel megjelentek, kiknek nagy számát a külön meghívott egyéb szakemberek emelték. A nemzetközi gazdakongresszus összes tárgyaitnak száma a hazai tagokat is beléértve meghaladta a három százat.

A tandokozások rendkívül élénk, tárgyilagossá, beható és magas színvonalu tárgyalnyújtások alkalmát, a melyben minden nemzet képviselői közül részvetettek, mégis leginkább a németek, a kik a Bund der Landwirthe érzése alatt teljesen szervezve és jól készülvé jelentek meg. Közöttük különösen

Floet a Bund elnöke, dr. *Rösicke* a Bund alelnöke, továbbá dr. *Ruhlman*, *Kardorf*, dr. *Klopper* és dr. *Thiel* vetettek részt a vitákban. Utóbbiak elnököltek dr. *Allard*, *Cartuyvels* és *Duckert* vezetése alatt. Az angol szárfőnök közül *Charles*, *Smith*, továbbá *Field* és *Reu*, az osztrákok közül gróf *Kolowrat* *Lipov*, *Scheinflug*, *Hohenum* és dr. *Mayor* *Rudolf* a franciák közül *Sagnier*, *Tisserand*, *Levasseur* a magyarok közül pedig gróf *Károlyi* *Sándor*, gróf *Barcs*, *Szajtyk*, dr. *Barcs*, *Áróly*, dr. *Mandello* *Gyula*, *Hensch* *Árpád* stb. vettek részt.

A nemzetközi gazdakongresszus tárgyalásain határozatok nem hoztak. Azok eredménye tehát csak akkor lesz ismeretes, ha a tárgyalásokról felvett górnokról feljegyzések kiérkeznek Szavóniába. E tárgyalásokról rövid kiadvány a „Közlelek”-ben már most áhajtottuk közölni, azonban azon körülmény, hogy a tárgyalások az összes résztvevő nemzetek nyelvén folytak, a tudósításunk gyors elkészítését meg nem engedte, ezért e mindenesetre nagyérdemű tárgyalásokról később fogunk megbizható értesítést adni, addig is folytatni fogjuk az egyes szakemberek által megkongresszus kérdéseire adott válaszok ismertetését.

A nemzetközi gazdakongresszust *Dardányi*

Írniaz szeptember hó 21-én tartott záróülésre összehívta. E zárási ülésen a német kormány képviselőitén Dr. Hugó Thiel úrban tanácsos, Argentína képviselőitén Grola Carlos, Belgium képviselőitén Cartuyels van der Linden gazdasági igazgató, Brazília képviselőitén Azevedo meghatalmazott miniszter, Bulgária részéről Kallscheff gazdasági felügyelő, Franciaország részéről Henry Signes a „Journal d'agriculture pratique” szerkesztője, Olaszország részéről Dr. Miraglia gazd. főigazgató, Hollandia részéről d'Aluin de Bourouil báró, Oroszország képviselőitén Timiraszef statisztikai igazgató, Szerbia képviselőitén Alezievic Jovan gazdasági felügyelő, Bosznia-Hercegovina képviselőitén Hörmann és Kapetanovic, Ausztria képviselőitén Schenflflug miniszteri tanácsos, Anglia részéről pedig Ernest Clark az angol kir. gazd. egyesület titkára mondtak köszönetet a miniszternek a kongresszus rendezéséért és Magyarország szíves vendéglátásáért.

A kongresszus tagjait a kongresszus tartama alatt Darányi miniszter kézből, a főváros köznevelési főosztályától Dr. Sándor egyúttal megvendégelték. Ezenkívül a külföldi vendégek részére több kirándulást rendeztek.

A midőn ezekben röviden beszámoltunk a nemzetközi gazdákongresszus külső befolyásáról, nem mulasztjuk el, hogy a kongresszus tisztikarát dr. Rodszky Jenő főtitkár, Zalkovics Alajos az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkárját és dr. Hampel Antal miniszteri segédtitkárát külön is fel említsük, a kik az egész kongresszust rendezték s a kik előbb is, de kivált a kongresszus tartama alatt óriási munkát végezvén, feladatukat valóban dicsőretek méltó eredményű feleletet meg a kongresszus sima lefolyását első sorban biztosították.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oidal
A IV. országos gazdákongresszus megváltóztató programja. — Burgonyakisérő-gyógytétel. 1371	
A IV. országos gazdákongresszus tagjai. — 1372	
Nemzetközi gazdákongresszus. — 1375	
Növénytermelés.	
A kátnag termelési jóvedelmzése. Hrablay E. 1372	
Állattenyésztés.	
Igásmarha-venyom. Monostori Károly. — 1373	
Eredvény kiállítás.	
Hórvát- és Szalvonorzág mezőgazdasága a kiállítás. Kerpely Kálmán. — 1374	
Levélszekrény. — 1375	
Vegyesek. — 1376	
Kinevezések. — Véglegessé. — Meghatározások. — Földmiv. — Földmiv. — Földmiv. — 1378	
Tokio Ausztriára. — 1378	
Kereskedelem, földész. — 1377	
Budapesti gabonaföldész. — Szeszizlet. — Műtrágyák. — Élelmiszerekkel a budapesti helyviszony. — Budapesti szarumarhász. — Állatvadászok: Budapesti szarumarhász. — Bécsi győzelmárvász. — Bécsi sertésvász. — Bécsi szarumarhász. — Bécsi juhász. — Bécsi juhász. — 1378	
Szerkesztői üzenetek. — 1378	

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter Baranyó Károly végzett joghallgatót, a vezetőale alell miveteriumhoz, ideiglenes miniszteri biztostól miniszteri foglalkozó-gyakornokká, Erdei Károlyt a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet főkezelőit tennődvől eddigi megbízott ugyanazon intézetbe, ideiglenes minőségben főkezelővé nevezték ki.

Véglegessé. A földmivélsügyi miniszter Csécsényi Lajos, a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézetbe beosztott ideiglenes miniszteri gazdasági tanintézet segédját, ezen minőségében véglegessé tette. Markó György a mezőgazdasági m. kir. áll. ménes-institutum főgyógyterápéideiglenes alkalmazott ügyvezetőjének pedig ezen állására végleges minőségben kinevezte.

Meghatározások. A földmivélsügyi miniszter Baranyó Károly kis-terpesi lakost, Bihar vármegye me-

gyor-éskei járására névbe — Theotokay Lajos to-rosceki kis-terpesi lakost, Torda-Aranyos vármegye to-rosceki járására névbe, az állandó gazdasági indó-istól kis-terpesi lakost.

Hazaeszköz. Andrákorits József, Zichy János gr. külügyi uradalmaikkal kezelő intézője először vezető Wagner Áronkál Magyar-Ovártól. Jozsefcsen és vadász ki. Jankovics Béla előző utasítója gróf Gal Gusztáv földbíróhoz lejtává, Kresztinál, — Gostonyi Ferenc földbíróhoz, előzőre vezető Batog László lejtává, Zóndán. — Balogh Miklós földbíróhoz előzőre vezető Balogh Iréndi Nagy-Szalontán.

Pályázati hírdetmény. A földmivélsügyi miniszter néhai Cséky Petronella grófnő által magyarországi gazdasági tanintézetekben tanulmányvonalon ifjú számára létesített alapítvány kamataiból négy, egyenként 300 forint felvételre ösztönzdi az 1896/1897 tanévre pályázatot hirdet. Ezen ösztönzdiakra első sorban a teljesjen Ára, ilyenek hiányában pedig oly szegény sorsu hallgatók pályázhatnak, a kiknek atyja meghalt. A pályázni szándéko-kozik kellően felszerelt folyandónyaikat a földmivélsügyi miniszterhez címezve f. évi október hó 15-ig beérőlag a magyar-or-szágos gazdasági akadémián, vagy az illető m. kir. gazdasági tanintézet igazgató-színhöz tartoznak benyújtani.

Tokio Ausztriára. Mikor Tokiót a mil-lenniumi évek esodóménjének elneveztek, erősen meg voltunk győződve arról, hogy e végtelenül képességre vetett hitünk meg nem inogott a csak inent is kifejezett adu-duk annak, hogy kivánatos volna a ritka fényes származású és nagy teteményeké-pekécsodórt a hazai lötenyésztés számára biztosítani. Azóta Tokio kalapács alá került s 100,000 frtért félig gazdát értek, most pedig 70,000 frtért Ausztria csirkáiba, mint azelőtt 1897 gázdát végén ott áltami esődör-kepépen fog működni. Ez az állat fényesen bebizonyította, hogy a 70,000 frt nem nagy ár érte, és hó 20-án a bécsi jubileumánál 50,000 koronáját is megszerzte gazdájának, Péchy Ándornak, egy hosszal igen könnyen győze-ke a többek között egyik legkitünőbb 4 évesen született csirkéből. Mondjuk, hogy a magyar állam is rellélték Tokióhoz, hogy a késett, mert akkor már Ausztria tulajdon volt. Akármily tartózkodással néz is valaki Tokio tenyésztőkedése elé, csak sajnálni lehet, hogy ez is mint apa Talpra-Magyar, kislitől kezéink közül, mert az, hogy Kozma, melyet Tokio folyó évi áprilisban feltartva 10 hónszal vert meg, birtokunkba jött, nem nagy vigasztalás. De mert Ausztriában könnyebben hozzáférhetünk Tokiohoz, mint apállathoz, az mégis némi vigasztalást nyújt. Jó is annak idején igénybe venni.

Beiratkozások a csákvári földmivélségi oktatás-iskolában. Csákvári Miklós Móricz-féle földmiv. iskolaiban Csákváron a felvétellek október 6-án, az előzőleg jelenlévők pedig azelőtt tartanak meg Csákvá földmiv. polgárk fiai vételnek fel, kik közül a jómódúakkal és a katonasoron túl levőknek előny adatik. A tanuló teljes ellátás és évi 35 frt díjazás-ban részesülnek és minden gazdasági munkában kötelesek részt venni. A felvétellel a kik közül a legkevésbé tanulmányos székse-gek: korszerűvel és a szülőknek nagy számban ebbeli nyilatkozta, hogy azon este, ha az illető egyén az iskolából, a 2 tanév lefordása előtt eltávoznék vagy eltaóvítat-ának a reo fordított költségeket, napi 40 krajnár megtérítik.

A sornnyelvi gazdasági egyesület a mult hónapban Orosz-Béla elnöke által ki-gyűlést tartott, Kobza Sándor egyesület titkár általáttegszégügyi felügyelő nevezetvén ki, helyébe tizenöt pályázó közül Zechmeister Jenő gazdasági akadémiai tanácsreg választottat. Az egyesület a jövő hónapban nagy-szabású ünnepséggel összekötött esedőljáza-ndozat. A hosszabb időn át szolgáló gazdasági munkások tetemes díjjal és em-

lőkérmetek kaptak. Az állattenyésztés eme-lesére az egyesület 19 bikát árverez a gazdák között jutányos áron.

Állatgyógyászati értesítés. A földmivélsügyi miniszterün a marhavész és egyéb ragadós állatbetegségek állásáról szept. hó 16-án a következő kimutatást teszi közzé: Magyarországon: I. Keleti marhavész: Magyar-or-szág, Fiume és környéke, valamint Horvát-Szalvonorzág egész területre ez idő szorint vézmentes. — II. Láfeme: éssz. 137 község-ben 169 udv. — III. Veszesség: összesen 236 község, 252 udv. — IV. Takonykór és bőrfé-nyesség: összesen 110 községben 138 udv. — V. Ragadós szájús kórformája: összesen 889 községben 1032 udv. — VI. Ragadós tüdő-betegség: összesen 8 kzs. 12 udv. — VII. Ház-összesen: 3 községben 3 udv. — VIII. Tenyészbenőség és az ivarszerzőken keletkező hólyagos kiütés: összesen 7 községben 110 udvarral. — IX. Bűh-kór: összesen 59 község-ben 226 udv. — X. Sertésbőröz: ösz-tesen 257 községben 1033 udv. — XI. Bivaly-egység: összesen 26 község. — udv. — XII. Sertésbőröz: összesen 23 község. — udv.

Szőlő- és gyümölcskiállítás. Az országos kiállítás ideiglenes csarnokában október 1—8-ig szőlő- és gyümölcskiállítás lesz. E kiállítás tárgyai: Mindenféle levogott szőlő-fürt ide állapokban. Cserépen vagy edényben novelt szőlőtő gyümölcseivel együtt. Cserépenben tenyészett gyümölcsfélék gyümölcseivel. Különféle gyümölcs. Zöldes- és főzékelték. A kiállítás tárgyai 3 nappal, a kényeseb természetű tárgyak pedig 1 nappal a kiállítás megnyitja előtt kioldendők be. A szőlő kiállítása kosárakkban, tálcákban vagy tányékon történik. Igen kiállítás edényekről, ha a kiállító kívánja, a kiállítás iróca fog gyűjteni az edények minden egy-nyob gyümölcséből legalább 5, dinnyéből legalább 2 drb, szőlőből minden fajból leg-alább 3 fürt, zöldésgeléből a piáczen elárú-son szokott legalább 2 kőteg kioldendők be.

A vasuti felszámolások felléviszsgálása a feltelegre hatóság részéről Olaszország-ban. A Rómanai széklet kir. vasuti felügyelője, terjedésük miatt, hogy a vasuti igazgatóságokhoz intézett számos fellévisz-gálások elintézését szakértő közegekkel fogja felteleglátalni. A vezérfelügyelőség a három alosa vasutársaság igazgatóságát ezen elhatározásáról elő felhívással értesít-tette, hogy bizonyos száma szakközvezt nevezze ki az ezen eljárás felléviszsgáló bizto-ságba. Utasította egyidejűleg a vasutakat, hogy mindazon esetekben, a midőn egy fel-számolási kereset elutasítatik, avagy a fel-számolási kárterítés iránti igénye teljes mérv-ben kielégített nem nyert, a bizottság erről mindenkori a tárgyalási iratok feltérjesztése mellett értesítend. Meg lesz mindenesetre szem állnak a közvéleményben a magyar-or-szágos kiavandorlási állapotokat, de pl. Németország, Irorszag, Oroszország, Austria, Anglia, Svéd és Norvégia, sőt Skócia is egészen más arányban veszi népet a kiavandorlasi folyót. Mig ugyanis a magyar-or-szágos kiavandorlasi száma 1881—1890-ben, tehát tíz év alatt, 127,681-re rugott, ebből

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Elnök: TELEKI Géza gróf. Alnölk: CSÁVÖSSY Béla.

Zuganygatási tagok:

ANDRÁSI Géza gróf, BUJANÓTI SÁNDOR, DESSÉFFY ARISTID, KOMÁRTHY Béla, PECHY TÁRS, FÜSÖKÉY EMIL, RIBÉNYI GÉZA, SZENTKIRÁLYY KÁLMÁN, SZELÁSSY ZOLTÁN, SZÓNYI EGYMÓD, SZYLLAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezetőigazgató: SZÓNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdasági életünk elismerése szíves megelégedéssel kívánja látni; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdasági élet évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegészítésével a felek teljes megelégedését vírtta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításánál

rendkívül mérsékelt díjairól tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet tisztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kicéstartási béléssel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmértékesebbek.

III. Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tisztá díjait 5% díjengedményben részesítik.

Kiszagad, ha huszan egyezzerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlatot terményekért biztosítanak, 10% engedményben részesítenek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügyosztágok.

119.380/A IV.—96. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságát nyert értesítés szerint a nógrád-megyei helyi érdekek vasút (Ászód—Bálassza-lyarmat—Losonc) megnyitása napjától kezdve a Budapest—rátkai vonalon kötelező 303. sz., valamint a Budapest—miskolci vonalon kötelező 403. és 404. sz. gyorsvonat Ászód csatlakozó állomáson 1—1 percze rendszer meg fog állni.

A 303. sz. vonat Ászódra este 9 óra 10 percz érkezik és 9 óra 11 perczkor indul. A 403. sz. vonat Ászódra 12 óra 22 percz d. u. érkezik és Ászódról d. u. 12 óra 23 perczkor indul. A 404. sz. vonat Ászódra 3 óra 37 perczkor d. u. érkezik és Ászódról 3 óra 38 perczkor delátul indul.

Budapest, 1896. szeptember 12.

(Ütánnyomás nem díjazatik).

Az igazgatóság.

Ló-árverés.

Folyó év szeptemberhó 29., 30. és október hó 1-én aulirott katonai hatóság által Budapestben, az Újépület laktanya nagy udvarában körülbelül 280 db. kisorolt ló fog azonnali készpénzfizetés mellett, árverés útján eladatni.

Az árverés minden reggeli 1/2 órákor venni kezdődik. A III. rendfokozati és a vélelár magassága után levonandó bélyegilletékek a vásárló a vásárlási összeg lefizetése mellett tartozik fedezni.

A es. és kir. 4-ik számú vonatsztyál parancsnoksága.

(Ütánnyomás nem díjazatik.)

1741

Haarlemi virághagymákat szobába vagy kerthe.

1750

az ország előleges behűlése vagy utatról meletti szállítunk postascsomagokban 3 ft 58 kr-ért, és pedig 16 járatán, 48 talpán és 30 crocus-hagymát több szízenben.

Gebrüder Knoop, Blumenzüchter, Warmond, Holland.

Magy. kir. államvasutak.

102095/96. C.IV. sz.

Hirdetmény.

(Jegymegredelési illeték beszéde csoportosított menetjegyűzetek után.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságát nyert értesítés szerint a városi menetjegyűzetek által kiállított csoportosított menetjegyűzetek után, a megredelési alkalmával minden jegyfüzet után 2 mátra jegymegredelési illeték fizetendő, mely összeg a jegy átvételé alkalmával, a jegyfüzet árába be fog számítani; ha azonban a megredelt jegyfüzet a megredelésről számított 14 napon belül át nem véteték, a fizetett megredelési illeték teljes, illetve vissza nem fizetetik.

Budapest, 1896. szeptember 7-én.

Az igazgatóság.

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő gazdasági szakmunkák és regények leszállított áron kaphatók:

<p>A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről</p> <p>1894. évi XII. törvényéről,</p> <p>a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarzatokkal ellátva, egy füzetben.</p> <p>Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.</p>	<p>Magyar Gazdasági Czimtar</p> <p>nagy negyedalak, 36 iv terjedelemben.</p> <p>Tartalmazza az összes gazd. egyesületek, gazdakörök, földbirtokosok, uradalmak, hitbizományok, bérlelők, gazdatisztek, erdészek pontos és legmegbízhatóbb czimeit.</p> <p>Mintán az összes gazdasági egyesületek tagjainak névsora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével benfoglalattik,</p> <p>a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.</p> <p>Ára füze 7 frt, köve 7 frt 50 kr.</p>	<p>A sertés javítása és hizlalása</p> <p>gazdak és hizlalók használatára.</p> <p>Ira: K. Ruffy Pál uradalmi főoszt.</p> <p>Ára portómentes küldéssel 1 frt 10 kr. ■</p>
<p>A mesterséges borok készítésének</p> <p>formalaba hozatalának tilalmáról szóló</p> <p>Törvény.</p> <p>Magyaroké jegyzetekkel ellátva: Dr. Lónyay Ferencz. Ára 80 kr.</p>	<p>Igen érdekes regények leszállított áron:</p> <p>NEM SZABAD SZERETNIE. Ira: E. Bedros Lajos. Ára portómentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.</p> <p>AZ ERDÉSZ UR FIA. Elbeszélése. Ira: Thérriat André. Ára portómentesen megküldve 1 frt hely. 40 kr.</p> <p>Ira: Anna Vertus Gentile. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.</p> <p>MI A SZERELEM? Arab regény. Ira: F. Marion Crawford. Ára portómentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.</p>	<p>A mezőgazdasági és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII-ik törv.-cikk alapján összeállított:</p> <p>1. Katé községi mező- és hegyőrök számára.</p> <p>Ára portómentes küldéssel 20 kr.</p> <p>2. Katé az uradalmi csoszók számára.</p> <p>Ára portómentes küldéssel 20 kr.</p> <p>Összeállította: dr. BALKAY BÉLA. Mindkettő csinos zsebkönyv alakú kemény táblán van kötéve és 20 oldalas jegyzék-csoporthoz illő.</p>

1896. évi 33. sz. 30. sz. ...

KÖZLEKÉSEK.

Csak azoknak ...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyeknél a választás szükséges levélvezetőjét vagy levelezőpontját feltüntetik.

Felkeresnek mindazok, kik valamely helyes hírteljes ...

Álaltorvos, nélfen kerestek a csonrád-magosi uradalom, ...

Az adni m. kir. földmívelés ...

Egy magyar-óvári gazdasági ...

Magyar kir. államvasutak ...

Wlarszi. koloson földirtókra ...

Betűtendő állás.

Kerestük egy gazdasági ...

Nagyb. uradalom ...

Egy nyolc évi gyakorlati ...

Kamatok épes, gazd. ...

Közvetlen díjtelek ...

Ingatlan-és Félzalogforgalmi ...

Egy 5000 holdas alföldi uradalom ...

Január 1. sejtőre lépésel ...

Kulcsári vagy ispanál ...

Telivér agó mint megvétel ...

Ezen példány ...

Magy. kir. államvasutak ...

Állást keresők, 39 éves, rók. ...

Gazdasági tanítónak ...

Gazdasági állást keres ...

Vegyesek, 300-350 holdas ...

Uttányi díjazottak ...

Hirdetvény ...

Kerestük egy oly ...

Gazdasági állást keres ...

Gazdasági állást keres ...

100 rók. 3-4 éves ...

TEJ, közpenta ...

HÉRET, Zalamegye ...

Betűtendő állás, a Kassai ...

Gazdasági, kezesítési ...

Gazdasági alkalmazást ...

A magyar gazdaság ...

Magyar kir. államvasutak ...

Magy. kir. államvasutak ...

Egy józ Békás ...

Földművelés ...

Gazdasági, 38 éves, ...

FISCHER J. zsekégy ...

Bladó gépek ...

"L'Ingenieur" ...

Bérszántás gőzekeivel.

A legjobb eredeti **Fowler-féle Compound gőzekekkel** tulajmivó-
sáre vállalkozik. 537

WOLFFERNŐ gőszántási vállalkozó,
Budapest, Kelenföld, Fowler-telep.

Ó es. és kir. apost. Felédge
legmagasabb elismerése.

Nagy arany-érem, valamennyi
világkiállításon.

As első bécsi petroléum-főosztó
parafin-, Cerealin-, stearinszerttyák és zsíradókéár-gyár
Gust. Wagenmann, Wien.

Központi iroda: **VI. Magdalenenstrasse 16, a Theater a. d. Wien** mellett,
ajánl elismert kitűnő minőségben legolcsóbb gyári áron: ásvány, gépkendő-olajat
és zsíradókat. **Óras ásvány-kendőolajat** (Bakusiné, Oleonaphla) legjobb fagymentes
gőz-kendőolajat, olajozott fűszert, ásvány-gőz-olajat megválasztással gépköcsk; **Wagen-**
mann-féle benzololajat és benzolozárt a gőzbenjáró kenderéshez; szabd. kocsikénőcs,
fekete, sárga, kék, uszó, olasz világos I. és II. minőségben, szolid gyártmányok
legolcsóbb gyári áron, tehérszénkő és boglytörzserák sít. kenderéshez. Ásvány vil-
lító olajok; petroléum stand. white. Gyári petroléum vesztélytelen, csak 429 L-tről
gyújtható; saion petroléum, eszázarolaj egészen fehér és vesztélytelen.
Stearinszerttyák. Belső stearinszerttya, I. minőségű, narancs vagy
rózsaszínű csomagolás. Amtrix szerttya I. minőségű, narancs- vagy rózsaszínű csom-
agolású. **Cerealin** (ásványvízias), templomi szerttyák minden vállalkozókatnak.

Brilliant parafin szerttyák, sárga pinceszerttyák.
NB. Mintákat gyártmányainkból ingyen küldök.

Kévekető zsinórokat és a legjobb minőségű

gazdasági kötelneműeket,
ajánl a

BLEIER és WEISZ,
kötélgyári üzég Budapest.
Raktár és iroda: **Károly-kürt 3. szam, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban**
Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**
Ajánl a méltó tárgyak: **torna-eszközök, Cocos futászerttyégek,**
lándzsrők, ruházerttyák, fúvószerttyák, kö-
telek.

Lóhálók,
kézlástások sít. továbbá gaz-
dasági eszközök u. m. strándg.,
kötélrők, rudaló gabona-
szások, vízhatlan ponyvák,
lító és tűz vedrek, kender-
tűnikők, hevederek, kender,
kőcs stb. a legújításnyó eredeti
gyári áron.
Válasz megvárdás! postaszo esközölésnek.
Nápasz ártogyrak. átvannak kértvántas.

Magy. kir. államasági
10527590 A. IV. szob.

Hirdetmény.

A m. kir. államasutak
szegedi üzletvezetőségének
kezelése alá tartozó Pancso-
cova-Petrovosszeli h. 4.
vasut Torontál-Petrovossze-
lo-Pancsova-fővonalra Béva-
Ujfalva állomásait folyó évi
augusztus hó 26-án a nyil-
vános forgalomnak átada-
totl.

Béva-Ujfalva állomás az
összes forgalomra van be-
rendelendő.

A Pancsova-Pancsova-
Temepartí szaronyonal
megnyitása rövid idő mul-
ván várható, mi annak
idején közöltemi fog.
Az e vonalon fekvő Panc-
sova-Temepartí átkelő
állomás csak a közeli rakó-
mennyi vebor árak a vizu-
ta és viszont való át-
rakódásra fog szolgálni.
Bpest, 1896. augusztus
27-én.

Az igazgatóság.
(Ullány, nem ártástakl.)

Budapesti löversenyek

1896. Szept. 26., 27. és 29-én Okt. 1., 3., 4., 6., 8., 10. és 11-én.
Kezdtük mindig délután 2 óra 15 perccor.

Béletíjegy naponkint:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	5 frt
I. " " hölgyeknek	3 frt
I. " " katonatiszteknek	3 frt
II. " " urak vagy hölgyeknek	1 frt
Alóllyeh a versenyálya közepén	30 kr.

Az októberi 10 napra:

I. oszt. (Passepartout) uraknak	38 frt
I. " " hölgyeknek	19 frt
I. " " katonatiszteknek	19 frt

A külön elkerített fogadás helye (a bookmakerek körébe) **beletíjegy mind a 10 napra 25 forint.**
A totálizatorokhoz azonban, mint eddíg, ugy ezután is szabadon léphetni. Lövonatu vasutak, ömszobok egész a helyszíning közlekednek. **Katona-zenés frissítőhelyek minden osztálynál.**

Nemesített óriási buzá,

mely jó telet, roszdának ellentáll és nem dúl meg; továbbá dús termő és hektoliterenként 80 kilogramm súlyu, az **őzsi vetésre ajánl** méretmisanénkent zsák nélkül Tolnai vasutállomásra szállítva 10 forintért

Báró Drasche Richárd 1762

gazdasági igazgatósága, **TOLNÁN.**

8962. szám.

Értesítés.

Lapunk f. hó szeptember 19-iki 76. számában megjelent hirdményre, mely a cs. és kir. 6. hadtest körletébe tartozó katonai állomások részére szükségeslő kenyér- és zab nyilvános árletéséről szól, felhívjuk a figyelmet.

Kassa, 1896. 6. 1789

Cs. és kir. katonai élelmezési raktára Kassán.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

„Köztelek Zsebnaptár“

1897-dik évre.

Szerkesztik: **RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN.**
az Orsz. Magy. Gazd. Egylet titkárlal.

A „ZSEBNAPTÁR“ praktikus új beosztással, gazdag tartalommal a terjedelmes jegyzéknaplóval jelenik meg.
Posta díj 10 kr. **Előfizetési ára 1 frt 20 kr.** Bolti ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető a „Köztelek“ kiadóhivatalánál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).